

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2011/77/ESB

2013/EES/28/41

frá 27. september 2011

um breytingu á tilskipun 2006/116/EB um verndartíma höfundaréttar og tiltekinna skyldra réttinda (*)

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS
HAFA,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 1. mgr. 53. gr., 62. gr. og 114. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Verndartími fyrir listflytjendur og framleiðendur hljóðrita er 50 ár samkvæmt tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2006/116/EB⁽³⁾.
- 2) Í tilfalli listflytjenda hefst þetta tímabil með listflutningi eða, þegar upptaka af listflutningnum er löglega gefin út eða henni miðlað til almennings með löglegum hætti innan 50 ára frá því að listflutningurinn fer fram, fyrstu útgáfu eða miðlun hans til almennings, eftir því hvor dagurinn er á undan.
- 3) Tímabilið hefst hjá framleiðendum hljóðrita við upptöku hljóðrītsins, löglega útgáfu þess innan 50 ára frá upptöku eða, ef slík útgáfa hefur ekki farið fram, löglega miðlun til almennings innan 50 ára frá upptöku.

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 265, 11.10.2011, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 94/2013 frá 3 maí 2013 um breytingu á XVII. viðauka (Hugverkaréttindi) við EES-samninginn, biður birtingar.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 182, 4.8.2009, bls. 36.

⁽²⁾ Afstaða Evrópuþingsins frá 23. apríl 2009 (Stjtið. ESB C 184 E, 8.7.2010, bls. 331) og ákvörðun ráðsins frá 12. september 2011.

⁽³⁾ Stjtið. ESB L 372, 27.12.2006, bls. 12.

- 4) Endurspeglar skal hið félagslega viðurkennda mikilvægi, sem skapandi framlag listflytjenda hefur, með verndarstigi sem áréttar hið skapandi og listræna framlag þeirra.

- 5) Listflytjendur hefja gjarnan feril sinn ungir og er núgildandi 50 ára verndartími fyrir upptökur á listflutningi oft ekki nægjanlegur til að vernda hann allt æviskeið þeirra. Af þeim sökum horfa sumir listflytjendur fram á tekjumun á ævikvöldi sínu. Þar að auki geta listflytjendur ekki alltaf treyst á að réttindi þeirra yfir eigin listflutningi geti hindrað eða takmarkað hneykslanlega notkun sem kann að vera gerð á flutningnum á meðan þeir lifa.

- 6) Tekjur sem leiða af einkarétti á endurútgáfu og notkun, eins og kveðið er á um í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2001/29/EB frá 22. maí 2001 um samræmingu tiltekinna þátta höfundaréttar og skyldra réttinda í upplýsingasamfélaginu⁽⁴⁾, einnig sanngjarnar bætur fyrir endurútgáfu til einkanota, í skilningi þeirrar tilskipunar, og einkarétt á dreifingu og leigu, í skilningi tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2006/115/EB frá 12. desember 2006 um leigu- og útlánsrétt og önnur tiltekin réttindi, tengd höfundarétti, á sviði hugverkaréttar⁽⁵⁾, ættu að minnsta kosti að vera tiltækar listflytjendum á æviskeiði þeirra.

- 7) Því skal lengja verndartíma á upptökum af listflutningi og hljóðritum í 70 ár frá því að viðkomandi atburður fór fram.

- 8) Réttindi á upptöku listflutningsins skulu hverfa aftur til listflytjandans ef framleiðandi hljóðrītsins býður ekki fjölfölduð afrit hljóðrītsins, sem yrði almenningsseign ef ekki kæmi til lengingar á verndartímanum, til sölu í nægjanlegu magni, í skilningi alþjóðasamningsins um

⁽⁴⁾ Stjtið. EB L 167, 22.6.2001, bls. 10.

⁽⁵⁾ Stjtið. ESB L 376, 27.12.2006, bls. 28.

vernd listflytjenda, framleiðenda hljóðrita og útvarpsstofnana, eða láti ógert að gera slíkt hljóðrit aðgengilegt almenningi. Þessi valkostur skal vera tiltækur við lok hæfilegs frests sem framleiðandi hljóðrítisins hefur til að framkvæma báðar þessar nýtingarleiðir. Réttindi framleiðanda hljóðrítisins á því skulu þannig renna út til að forðast aðstæður þar sem réttindi þessi væru til staðar samhliða þeim sem listflytjandinn hefur á upptöku listflutningsins, þó að réttindi hins síðarnefnda séu ekki lengur yfirfærð eða framseld til framleiðanda hljóðrítisins.

- 9) Listflytjendur verða jafnan að yfirfæra eða framselja einkarétt á endurútgáfu, dreifingu, leigu og notkun á upptökum af listflutningi þeirra til framleiðanda hljóðrita, þegar þeir stofna til sammingsbundinna tengsla við hann. Í staðinn fá sumir listflytjendur höfundarlaunin greidd fyrirfram og njóta aðeins frekari greiðslna þegar útgefandi hljóðrítisins hefur fengið inn tekjur fyrir upphaflegu fyrirframgreiðslunni og sammingsbundnum frádrætti kostnaðar. Aðrir listflytjendur yfirfæra eða framselja einkarétt sinn og fá í staðinn eingreiðslu (eina greiðslu þóknunar). Þetta á sérstaklega við um listflytjendur sem eru hvorki sýnilegir í listflutningi né skráðir á kreditlista (ótilgreindir listflytjendur) en stundum einnig um listflytjendur sem eru nefndir á kreditlista (tilgreindir listflytjendur).
- 10) Innleiða skal hliðarráðstafanir í því skyni að tryggja að listflytjendur, sem hafa yfirfært eða framselt einkarétt til framleiðanda hljóðrita, hagnist í raun á lengingu verndartímans.
- 11) Fyrsta hliðarráðstöfunin skal vera sú að setja þá kvöð á framleiðendur hljóðrita að þeir leggi til hliðar, að minnsta kosti árlega, upphæð sem samsvarar 20% af tekjum frá einkarétti af dreifingu, endurútgáfu og notkun hljóðrita. „Tekjur“: afrakstur framleiðanda hljóðrita áður en kostnaður er dreginn frá.
- 12) Greiðsla þessara fjárhæða skal einungis vera gerð til hagsbóta fyrir listflytjendur, hverra upptaka af listflutningi er geymd í hljóðriti og sem hafa yfirfært eða framselt réttindi sín til framleiðanda hljóðrita gegn eingreiðslu þóknunar. Úthluta skal fjárhæðunum, sem settar eru til hliðar með þessum hætti, á einstaklingsgrundvelli til ótilgreindra listflytjenda a.m.k. árlega. Fela skal innheimtusamtökum slíka úthlutun og má beita innlendum reglum um óráðstafanlegar tekjur þar að lútandi. Til að koma í veg fyrir að óhóflegar byrðar séu lagðar á við innheimtu og stjórnun þessara tekna skulu aðildarríkin geta sett reglur um umfang þess hversu mikið smáfyrirtæki

falla undir kvaðir þess efnis að leggja af mörkum ef þær greiðslur gætu litið óhóflega út með tilliti til kostnaðar við innheimtu og stjórnunar þessara tekna.

- 13) Í 5. gr. tilskipunar 2006/115/EB er listflytjendum þegar veittur réttur til sanngjarnrar þóknunar, sem þeir geta ekki afsalað sér, fyrir leigu á, m.a. hljóðritum. Ennfremur yfirfæra eða framselja listflytjendur jafnan ekki til framleiðanda hljóðrita þau réttindi sín að krefjast sanngjarnrar þóknunar í formi eingreiðslu fyrir útsendingar í útvarpi og miðlun til almennings skv. 2. mgr. 8. gr. tilskipunar 2006/115/EB og sanngjarnar bætur fyrir endurútgáfu til einkanota skv. b-lið 2. mgr. 5. gr. tilskipunar 2001/29/EB. Við útreikninga á heildarfjárhæðinni, sem framleiðandi hljóðrita skal leggja til hliðar fyrir greiðslu viðbótarþóknunar, skal því ekki hafa hliðsjón af tekjum, sem framleiðandi hljóðrita hefur hlotið af leigu hljóðrita, sanngjarnri þóknun í formi eingreiðslu, sem móttækin var fyrir útsendingu í útvarpi og miðlun til almennings, eða fyrir sanngjarnar bætur, sem móttæknar voru fyrir afritun til einkanota.
- 14) Önnur hliðarráðstöfun, sem er ætlað að endurstilla samninga með því að listflytjendur yfirfæri einkarétt sinn til framleiðanda hljóðrita á grundvelli rétthafagreiðslna, skal vera „hreint borð“ fyrir þá listflytjendur sem hafa framselt framangreinda einkarétti sína til framleiðanda hljóðrita gegn höfundaréttargreiðslum eða þóknunum. Til að listflytjendur njóti að fullu ávinnings af lengda verndartímanum skulu aðildarríkin tryggja, samkvæmt samningum á milli framleiðanda hljóðrita og listflytjenda, að hlutfall höfundaréttargreiðslna og þóknana sé veðbandalaust þrátt fyrir að listflytjendur hefðu þegið fyrirframgreiðslur eða sammingsbundinn frádrátt kostnaðar á lengda verndartímanum.
- 15) Vegna réttarvissu skal kveðið á um, þar sem skýrar vísbendingar um hið gagnstæða vantar í samninginn, að sammingsbundnar yfirfærslur eða framsal á réttindum á upptöku listflutnings, sem lokið er við fyrir þann dag er aðildarríkin eiga að samþykkja ráðstafanir til að framkvæma þessa tilskipun, skuli halda gildi sínu á lengda verndartímanum.
- 16) Aðildarríkin skulu geta kveðið á um að semja megi að nýju um tiltekna skilmála, sem kveða á um endurteknar greiðslur, til hagsbóta fyrir listflytjendur. Aðildarríkin skulu hafa sett sér verklagsreglur til að ná yfir þann möguleika að nýjar samningaviðræður skili engum árangri.
- 17) Tilskipun þessi skal ekki hafa áhrif á samrýmanleg ákvæði í innlendum reglum og samningum, svo sem kjarasamningum sem samþykktir voru í aðildarríkjunum á milli hagsmunasamtaka listflytjenda og hagsmunasamtaka framleiðenda.

- 18) Í sumum aðildarríkjum fá tónsmíðar með texta aðeins einfaldan verndartíma sem reiknaður er út frá andláti síðasta eftirlifandi höfundar á meðan önnur aðildarríki veita bæði tónlist og texta aðskilinn verndartíma. Tónsmíðar með texta eru að langmestu leyti samdar af fleiri en einum höfundi. Til dæmis má nefna að ópera er gjarnan samstarfsverkefni textahöfundar og tónskálds. Ennfremur felst sköpunarferlið á tónlistarsviðum eins og jass-, rokk- og dægurtónlist oft í samstarfi margra aðila.
- 19) Af þessum sökum varð ófullnægjandi samræming á verndartímum að því er varðar tónsmíðar með texta, texta og verka sem samin voru með það í huga að tónlist og texti stæðu saman, sem leiðir til hindrana á frjálsum vöru- og þjónustuflutningum, s.s. þjónustu við sameiginlega umsýslu yfir landamæri. Til að tryggja að þessum hindrunum verði rutt úr vegi skulu öll þau verk, sem njóta verndar á þeim tíma þegar aðildarríkjunum ber skylda til að lögleiða þessa tilskipun, hafa samræmdan verndartíma í öllum aðildarríkjunum.
- 20) Því ber að breyta tilskipun 2006/116/EB til samræmis við það.
- 21) Þar sem aðildarríkin geta ekki náð markmiðum hliðarráðstafananna með fullnægjandi hætti, að því leyti sem landsráðstafanir á því sviði myndu annaðhvort leiða til röskunar á samkeppni eða hafa áhrif á gildissvið einkaréttar framleiðanda hljóðrita, eins og þau eru skilgreind í löggiöf Sambandsins, og má því betur ná þeim á vettvangi Sambandsins, getur Sambandið samþykkt ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna eins og segir í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Til þess að ná þessum markmiðum er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur, í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein.
- 22) Í samræmi við 34. lið samstarfssamningsins milli stofnana um betri lagasetningu⁽¹⁾ eru aðildarríkin hvött til þess, bæði í eigin þágu og í þágu Sambandsins, að semja og birta sínar eigin töflur sem sýna, eftir því sem kostur er, samsvörun milli þessarar tilskipunar og lögleiðingarráðstafana þeirra,

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Breytingar á tilskipun 2006/116/EB

Tilskipun 2006/116/EB er breytt sem hér segir:

- 1) Eftirfarandi málsgrein bætist við í 1. gr.:

„7. Verndartími tónsmíðar með texta skal renna út 70 árum frá andláti þess sem lifir lengst af höfundum texta

og tónlistar, hvort sem viðkomandi er skráður meðhöfundur eða ekki, að því tilskildu að framlög beggja séu sérstaklega samin fyrir viðkomandi tónsmíð með texta“.

- 2) Ákvæðum 3. gr. er breytt sem hér segir:

- a) eftirfarandi komi í stað annars málslíðar 1. mgr.:

„Hins vegar,

— ef upptaka á listflutningi, öðru vísi en í hljóðriti, er gefin út á löglegan hátt eða henni miðlað til almennings á löglegan hátt á þessu tímabili renna réttindin þó út 50 árum eftir fyrsta útgáfudag eða fyrsta dag miðlunar til almennings, eftir því hvor dagurinn er á undan,

— ef upptaka á listflutningi í hljóðriti er gefin út á löglegan hátt eða henni miðlað til almennings á löglegan hátt á þessu tímabili renna réttindin þó út 70 árum frá fyrsta útgáfudegi eða fyrsta degi miðlunar til almennings, eftir því hvor dagurinn er á undan.“,

- b) í öðrum og þriðja málslíð 2. mgr. skal talan „70“ koma í stað tölunnar „50“,

- c) eftirfarandi málsgreinar bætist við:

„2a. Listflytjandinn getur slitið samningnum, þar sem hann yfirfærir eða framselur réttindi sín á upptökum af listflutningi sínum til framleiðanda hljóðrita (hér á eftir „samningur um yfirfærslu eða framsal“), ef framleiðandi hljóðritsins býður ekki fjölfölduð afrit þess til sölu í nægjanlegu magni eða lætur ógert að gera slíkt hljóðrit aðgengilegt almenningi, um þráð eða þráðlaust, 50 árum frá því að hljóðritið var löglega gefið út eða, ef slík útgáfa fórst fyrir, 50 árum frá því að henni var löglega miðlað til almennings, með þeim hætti að almenningur geti nálgast hana frá stað og á tíma sem hver einstaklingur velur sér. Beita má réttinum til að slíta samningnum um yfirfærslu og framsal ef framleiðandinn, innan árs frá því að listflytjandinn tilkynnti honum um þá ætlun sína að slíta samningnum um yfirfærslu og framsal samkvæmt málslíðnum hér á undan, framkvæmir hvoruga af þeim nýtingarleiðum, sem þar um getur í málslíðnum. Listflytjandinn má ekki afsala sér réttinum til samningsslíta. Þegar hljóðrit inniheldur upptöku af listflutningi margra listflytjenda geta þeir slitið samningnum sínum um yfirfærslu og framsal í samræmi við viðeigandi landslög. Ef samningnum um yfirfærslu eða framsal er slitið samkvæmt þessari málsgrein skulu réttindi framleiðanda hljóðritsins í hljóðritinu falla úr gildi.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 321, 31.12.2003, bls. 1.

2b. Þar sem samningur um yfirfærslu eða framsal gefur listflytjandanum réttindi til að krefjast einnar greiðslu þóknunar skal listflytjandinn hafa heimild til að hljóta árlega viðbótarþóknun frá framleiðanda hljóðrítisins fyrir hvert heilt ár beint í kjölfar 50. ársins frá löglegri útgáfu hljóðrítisins eða, ef ekki er um slíka útgáfu að ræða, 50. ársins frá því að henni var löglega miðlað til almennings. Listflytjandinn má ekki afsala sér réttindunum til að hljóta þessa árlegu viðbótarþóknun.

2c. Heildarfjárhæðin sem framleiðendur hljóðrita leggja til hliðar vegna árlegrar greiðslu viðbótarþóknunarinnar, sem um getur í 2. mgr. b, skal samsvara 20% tekna, sem framleiðandi hljóðrita hlaut árið áður en viðkomandi greiðsla er innt af hendi, af endurútgáfu, dreifingu og notkun á umræddu hljóðriti beint í kjölfar 50. ársins frá því að hún var löglega útgefin eða, ef ekki er um slíka útgáfu að ræða, 50. ársins frá því að henni var löglega miðlað til almennings.

Aðildarríkin skulu tryggja að framleiðendum hljóðrita sé gert skylt að veita listflytjendum, sem eiga rétt á árlegri viðbótarþóknun, sem um getur í 2. mgr. b, allar upplýsingar sem nauðsynlegar geta verið í því skyni að tryggja greiðslu þeirrar þóknunar, sé þess óskað.

2d. Aðildarríkin skulu tryggja að innheimtusamtök hafi umsjón með réttinum til að hljóta árlega viðbótarþóknun eins og um getur í 2. mgr. b.

2e. Þar sem listflytjandi á rétt á endurteknum greiðslum skal hvorki draga fyrirframgreiðslur né sammingsbundinn frádrátt kostnaðar frá greiðslum til listflytjandans í kjölfar 50. ársins frá því að hljóðritið var löglega útgefið eða, ef slík útgáfa var ekki gerð, 50. ársins frá því að henni var löglega miðlað til almennings.“

3) Eftirfarandi málsgreinar bætist við 10. gr.:

„5. Ákvæði 1. mgr. til 2. mgr. e í 3. gr., í þeirri útgáfu sem er í gildi þann 31. október 2011, skulu gilda um upptökur á listflutningum og hljóðritum með tilliti til þeirra sem listflytjandinn og framleiðandi hljóðrita njóta enn verndar fyrir, með skírskotun til ákvæðanna í þeirri útgáfu sem gildir 30. október 2011, þann 1. nóvember 2013 og einnig upptökur af listflutningum og hljóðritum sem verða til frá þeim degi.

6. Ákvæði 7. mgr. 1. gr. skulu gilda um tónsmíðar með texta, þar sem a.m.k. tónsmíðin eða textinn er varinn 1. nóvember 2013 í einu aðildarríki hið minnsta og um tónsmíðar með texta sem verða til frá þeim degi.

Fyrsta undirgrein þessarar málsgreinar gildir með fyrirvara um alla nýtingu sem á sér stað fyrir 1. nóvember 2013. Aðildarríki skulu samþykkja nauðsynleg ákvæði til að vernda sérstaklega áunnin réttindi þriðju aðila.“

4) Eftirfarandi grein bætist við:

„10. gr. a

Umbreytingarráðstafanir

1. Samningur um yfirfærslu eða framsal sem gerður er fyrir 1. nóvember 2013 skal talinn hafa áhrif fram yfir þann tíma sem listflytjandinn nýtur ekki lengur verndar, ef skýrar upplýsingar finnast ekki í samningnum um hið gagnstæða, með skírskotun til 1. mgr. 3. gr. þeirrar útgáfu sem er í gildi 30. október 2011.

2. Aðildarríkin geta kveðið á um að samningar um yfirfærslu eða framsal sem veita listflytjanda rétt til endurtekinnna greiðslna og eru gerðir fyrir 1. nóvember 2013 í kjölfar 50. ársins frá löglegri útgáfu hljóðrítisins eða, ef slík útgáfa var ekki gerð, 50. ársins frá því að henni var löglega miðlað til almennings.“

2. gr.

Lögleiðing

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórn-sýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 1. nóvember 2013. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvisun í þessa tilskipun eða að þeim fylgi slík tilvisun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvisun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Skýrslugjöf

1. Framkvæmdastjórnin skal, fyrir 1. nóvember 2016, leggja fram skýrslu fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins um beitingu þessarar tilskipunar í ljósi þróunar stafræna markaðarins ásamt, ef við á, tillögu um frekari breytingar á tilskipun 2006/116/EB.

2. Eigi síðar en 1. janúar 2012 skal framkvæmdastjórnin leggja fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins skýrslu þar sem metin er möguleg þörf á að lengja verndartíma réttinda listflytjenda og framleiðenda í hljóð- og myndmiðlageiranum. Framkvæmdastjórnin skal, ef við á, leggja fram tillögu um frekari breytingu á tilskipun 2006/116/EB.

4. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

5. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Strassborg 27. september 2011.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

forseti. forseti.

J. BUZEK

Fyrir hönd ráðsins,

M. DOWGIELEWICZ